

10. Фрицюк В. А. Теоретичні та методичні засади підготовки майбутніх педагогів до безперервного професійного саморозвитку : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. Вінниця. 2017. 40 с.

Задоя Світлана Юріївна. Домінантні аспекти підготовки майбутнього педагога-музиканта до розвитку творчого потенціалу учнів у процесі бандурного музикування

У статті висвітлено домінантні аспекти підготовки майбутніх педагогів-бандуристів до розвитку творчого потенціалу учнів. Зазначено, що для того, щоб педагог зміг забезпечити успішний розвиток творчого потенціалу учнів у процесі бандурного музикування, йому необхідно оволодіти методикою та інноваційними технологіями бандурного музикування, основними видами бандурної техніки, вокально-інструментальними навичками для відображення художнього образу, самому вільно орієнтуватися в музично-творчому процесі, розвивати і реалізовувати свій творчий потенціал у діяльності, що передбачає активізацію інтелектуального, емоційно-почуттєвого і вольового розвитку особистості.

Ключові слова: підготовка майбутнього педагога-музиканта, розвиток творчого потенціалу.

Zadoya Svetlana. Dominant aspects of preparation of the future teacher-musician for development of creative potential of pupils in the course of bandura music making

The article highlights the dominant aspects of training future bandura teachers to develop the creative potential of students. It is noted that in order for a teacher to be able to ensure the successful development of creative potential of students in the process of bandura music, he needs to master the methods and innovative technologies of bandura music, basic types of bandura technique, vocal and instrumental skills to reflect the artistic image. creative process, to develop and realize their creative potential in activities that involve the activation of intellectual, emotional and volitional development of the individual.

Key words: preparation of the future teacher-musician, development of creative potential.

УДК 616.314

КОВАЛЬКОВСЬКА І.І.,
магістрантка 011 Освітні, педагогічні науки
(Педагогічне дорадництво),
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова,
м. Київ, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ З МОЛОДИМИ УЧИТЕЛЯМИ, ЇЇ ПРИНЦИПИ ТА ЗАВДАННЯ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ

Постановка проблеми. Для вирішення теоретичних і практичних завдань модернізації системи професійної освіти, виокремлення тенденцій її розвитку потребують оновлення підходи до організації методичної роботи з педагогами, обґрунтування її теоретичних засад.

Основні положення про фахове зростання учителів висвітлено в положеннях Конституції України, Законах України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про вищу освіту», Стратегії розвитку освіти в Україні до 2021 року, чинного Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти. Вагомого значення набуває проблема організації методичної роботи з педагогічними працівниками, упровадження в освітній процес досягнень передових досягнень педагогіки та кращих зразків передового педагогічного досвіду.

Аналіз останніх досліджень. Проблеми особливостей і специфіки організації методичної роботи педагогів присвячено праці Ю. Бабанського, В. Вахтерова, В. Величкіної А. Іванової, П. Каптерева, М. Корф, Л. Набоки, Я. Пилиповського, М. Поташника, С. Рачинського, Т. Рогової, О. Савченко О. Сидоренко, В. Сухомлинського та інші.

Формулювання мети статті – проаналізувати методичну роботу з молодими учителями, її принципи та завдання у середній школі, окреслити перспективи професійного зростання освітян у просторі методичної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Поняття методичної роботи в науковій літературі трактується як цілісна система взаємопов'язаних дій, які ґрунтуються на досягненнях науки, передового досвіду й конкретному аналізі утруднень учителів, і спрямовані на всебічне підвищення професійної майстерності кожного вчителя, на збагачення й розвиток творчого потенціалу педагогічного колективу школи, а в результаті – на підвищення якості освітнього процесу [1, с.12].

Сучасні тенденції в освіті потребують забезпечення системності у організації методичної роботи учителів з однієї сторони, та здійснення дорадником науково-методичного супроводу освітніх практик та інновацій, досягнення європейських показників якості освіти.

Як доводить досвід роботи, організація методичної роботи у закладі освіти удосконалює професійний рівень фахівців, готує до інноваційних підходів у викладанні предметів, фасилітованої дискусії з колегами, орієнтує на міжособистісний діалог [2, с. 5].

Організація методичної роботи зумовлює підвищення професійно-педагогічної майстерності вчителів, збагачує й розвиває їх творчий потенціал, а в результаті підвищується якість освітнього процесу. Розвиток методичної підготовки спрямований на підвищення рівня професійної компетентності як кожного вчителя, певного освітянського колективу, так і широкої системи безперервної освіти, педагогічної науки, досвіду вчителів інших шкіл [5, с. 39].

Встановлено, що методична робота має забезпечувати: озброєння педагогів засобами особистісного і професійного саморозвитку; формування у них інформаційної культури, вміння працювати в інформаційному просторі; збагачення знань педагогів (предметних, методичних, дидактичних, психологічних); розвиток мотивів їх творчої діяльності (потреба в новизні, у творчому підході до праці); упровадження у освітній процес досягнень психолого-педагогічної науки; поширення перспективного досвіду тощо Систематичної організації та проведення методичного супроводу професійного становлення потребує робота методиста закладу середньої освіти з молодими учителями у різних формах методичної взаємодії: лабораторія молодого вчителя, семінари, науково-практичні конференції тощо) для удосконалення теоретико-методичної підготовки вчителів, їх обізнаності з певних проблем саморозвитку, самовдосконалення, самоідентифікації у професії [4, с. 5].

Для опрацювання і проведення заходів з підвищення рівня викладання шкільних дисциплін, обговорення питань теорії і практики навчання й виховання, обміну досвідом роботи, впровадження передових досягнень опорних закладів освіти та провідних педагогів доцільно проводити як традиційні форми методичної роботи, такі як методичні об'єднання педагогів певного профілю з метою занурення у професійну діяльність чи звертатися до нетрадиційних форм методичної роботи, які зможуть надихати молодих педагогів творчо працювати [3, с. 13]. Аналіз наукових досліджень І.Савченко підтверджує думку, що пошук нових підходів до організації методичної роботи у галузі освіти дозволить вирішити цілу низку теоретичних і практичних проблем щодо розвитку цілісної системи неперервного вдосконалення з педагогічними кадрами, оскільки методична робота виступає її складовою [5, с. 120].

Отже, вважаємо, що метою організації методичної роботи у середній школі є удосконалення професійної компетентності педагогічних працівників та їхнього інноваційного досвіду, разом з тим підвищення результативності освітніх досягнень в науці та педагогічній практиці. Разом з тим, недостатній рівень психолого-педагогічних знань і розвитку професійних умінь молодих фахівців призводить до односторонності діяльності педагогів та обмежень можливостей при організації методичної роботи у галузі освіти. Відтак, реалізація нових методичних підходів створить підґрунтя для професійного зростання педагогів-початківців.

З'ясовано, що організація методичної роботи відбуватиметься успішно за умов мотивації та позитивного стимулювання досягнень кожного учителя під час підготовки та визначення мети методичної роботи, змісту, обраних способів дій з урахуванням мотиваційної сфери кожної особистості та розвитку педагогічного колективу в цілому. Стимулювання містить елемент активізації, спрямованої на досягнення високих результатів освітнього процесу. Отже, організація методичної роботи передбачає підтримку і мотивацію подальшої професійної самоідентифікації особистості педагога у професії.

При проведенні методичної роботи з молодими учителями обов'язковим аспектом є розвиток рефлексивних процесів, самооцінювання результатів заходу і власної педагогічної діяльності. Педагогічна рефлексія знаходить виявлення в тому, що існує відкрита самим учителем або запозичена нова методична ідея, яка має бути осмислена і узагальнена у вигляді досвіду, певної методики, технології. У зв'язку з цим учителю необхідно опанувати володіння рефлексивними вміннями та навичками, які дозволять йому співвіднести ту чи іншу інновацію з множиною завдань педагогічної діяльності та сформулювати рефлексивну компетентність.

Саме недостатній розвиток рефлексивного компоненту у професійній підготовці молодих педагогів веде до відсутності здійснення повноцінного аналізу тих чи інших форм методичної роботи.

При організації методичної роботи з молодими вчителями у галузі професійної освіти постійно здійснюються процеси творчого новоутворення:

- розвивається вміння визначати педагогічні цілі, уявляти результат;
- ставлення особистості вчителя як суб'єкта альтернативної концепції, технології чи змісту освіти;
- формується позитивна спрямованість потреб до використання не лише відпрацьованих методичних знахідок, а й принципово нових, які сприяють досягненню високих результатів освітнього процесу.

Отже, зміст методичної роботи відображає основні напрями оновлення системи освіти в Україні, висуває сучасні підходи та вимоги до її організації й здійснення до методичних працівників.

Ефективність проведення методичної роботи з молодими учителями досягається за умови неухильного дотримання таких дидактичних принципів:

- *науковості* – побудови методичного заходу з урахуванням досягнень психолого-педагогічної науки й передового педагогічного досвіду;

- *єдності теорії й практики* – усунення двох небажаних крайнощів: недооцінки ролі значення теорії і надмірної теоретичності у змісті методичної роботи, розриву між теорією і практичними проблемами освітнього процесу;

- *актуальності* – врахування не тільки глобальних проблем сучасності, а й проблем, які близькі даному колективу, вчителю;

- *системності* – єдність цілей, завдань, змісту, форм і методів роботи з учителями, спрямованість на високі кінцеві результати. Плановість всієї методичної роботи протягом року;

- *комплексності* – єдність і взаємозв'язок всіх напрямів підвищення кваліфікації вчителів (загальнокультурна, дидактична, методична, технологічна, методологічна підготовка);

- *неперервності* – передбачає повне охоплення вчителів різними методичними заходами протягом неперервного фахового удосконалення;

- *творчого характеру* – максимальна активізація учителів завдяки створенню у школі (районі, місті) оптимального залучення учителів до творчих пошуків;

- *оперативності* – гнучке реагування на всі зміни та освітні запити;

- *колективного характеру* – раціональне поєднання масових, групових, індивідуальних, форм, методів організації методичної роботи.

Отже, окреслені принципи методичної роботи взаємопов'язані один з одним та є методологічним підґрунтям для розуміння їхньої сутності. Урахування означених принципів сприяє ефективній організації різних форм та методів методичної роботи у середній школі.

При плануванні методичної роботи з молодими учителями методистам варто чітко координувати та структурні компоненти його методичної підготовки: мотиви, мета, завдання, зміст, форми, методи, результати роботи вчителя та координувати використання різноманітних форм і методів у проектуванні індивідуальної траєкторії самовдосконалення [4, с. 5]. Обґрунтування численних наукових праць, зумовлює визначення основних завдань методичної роботи з учителями української мови на сучасному етапі оновлення фахової підготовки спеціалістів:

– формування інноваційної спрямованості в діяльності педагогічного колективу школи;

– удосконалення прийомів та засобів педагогічної суб'єкт-суб'єктної взаємодії «вчителя й учня» на принципах гуманізації освіти;

– підвищення загального рівня професійно-педагогічної культури вчителя;

– впровадження передового педагогічного досвіду у роботі середньої школи.

Висновки і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Отже, мета й завдання методичної роботи з молодими учителями визначають оптимальний вибір засобів їх розв'язання, а зміст методичної роботи втілюється у певну форму і складає з нею єдине ціле. Форми організації методичної роботи з педагогічним колективом мають бути динамічними, постійно змінюватися та оновлюватися з врахуванням:

– державної політики в галузі освіти, законодавчих актів і документів;

– рівня педагогічної культури вчителів, їх методичної грамотності, результатів діагностування особистісних і професійних якостей педагогів, їх потреб, зацікавленості, інтересів;

– інноваційної відкритості та активності учителів, їх готовності до інноваційних змін.

Розглядаючи питання організації методичної роботи з молодими учителями його здебільшого характеризують як процес надання методичної допомоги та консультування з виявлення методичної проблеми, її аналізу, розроблення рекомендацій, методичний супроводу у вирішенні професійних питань.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондаренко, Н. Навчання державної мови за новими програмами (11 клас) Дивослово. 2011. № 7. С. 12–18.
2. Жила, С.О. Вивчення української літератури у взаємозв'язку з образотворчим мистецтвом : посібник для вчителя. Чернігів, 2000. 176 с.
3. Омельчук, С. Основні аспекти мовленнєво-методичної компетентності сучасного вчителя-словесника. Дивослово. 2012. № 5. С. 13–19.
4. Перва, К.Л. Формування особистості в сучасних умовах. Дивослово. 2011. № 8. С. 5–10.

5. Савченко І.С., Шляхова В.В. Практикум з орфографії, лексикології, фразеології, лексикографії української мови : навчально-методичний посібник. Черкаси, 2011. 155 с.

Ковальковська Ірина Іванівна. Методична робота з молодими учителями, її принципи та завдання у середній школі

У статті проаналізовано методичну роботу з молодими учителями, її принципи та завдання у середній школі, окреслено перспективи професійного зростання освітян у просторі методичної діяльності. Доведено, що організація методичної роботи у закладі освіти удосконалює професійний рівень фахівців, готує до інноваційних підходів у викладанні предметів, фасилітованої дискусії з колегами, орієнтує на міжособистісний діалог. Форми та методи організації методичної роботи з педагогічним колективом мають бути динамічними, постійно змінюватися та оновлюватися з врахуванням сучасних освітніх вимог. Акцентовано твердження, що планування методичної роботи з молодими учителями потребує чіткої координації та послідовності їхнього розвитку методичної підготовки: мотиви, мета, завдання, зміст, форми, методи, результати роботи вчителя, самоаналіз.

Ключові слова: методична робота, вчителі, дидактичні принципи, освітні завдання, мотивація, індивідуальна траєкторія самовдосконалення,

Kovalkovska I.I. Methodical work with young teachers, its principles and tasks in secondary school

The article analyzes the methodological work with young teachers, its principles and tasks in secondary school, outlines the perspectives for the professional growth of educators in the space of methodological activity. It is proved that the organization of methodical work in an educational institution improves the professional level of specialists, prepares for innovative approaches in teaching subjects, facilitated discussion with colleagues, focuses on interpersonal dialogue. Forms and methods of organizing methodical work with the teaching staff should be dynamic, constantly changing and updated taking into account modern educational requirements. The statement is emphasized that the planning of methodical work with young teachers requires a clear coordination and sequence of their development of methodical training: motives, purpose, tasks, content, forms, methods, results of the teacher's work, self-analysis.

Key words: methodical work, teachers, didactic principles, educational tasks, motivation, individual trajectory of self - improvement.

УДК 616.314

КОНИК Н.Л.,

магістрантка 011 Освітні, педагогічні науки
(Педагогічне дорадництво),

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова,
м. Київ, Україна

МЕТОДИЧНА РОБОТА ВЧИТЕЛЯ У ШКОЛІ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ЙОГО ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ

Постановка проблеми. Якість освітнього процесу у школі залежить від учителя, його фахової підготовки, педагогічної та методичної майстерності, прагнення втілювати інноваційні методики, професійного розвитку. Для підвищення фахового рівня педагогічних працівників (на рівні школи) проводиться методична робота. Її метою є розвиток професійної кваліфікації вчителя, вивчення й упровадження кращого досвіду колег, взаємодія між членами педагогічного колективу, самовдосконалення.

Аналіз останніх досліджень. Питанням методичної роботи у школі приділена увага такими науковцями як Є. Березняк, В. Бондар, Л. Даниленко, Г. Єльнікова, І. Жерносек, В. Маслов та ін. Дослідники зазначали, що ефективність освітнього процесу у школі безпосередньо пов'язана з рівнем організації методичної роботи та участі у ній учителя. Проте, як показує аналіз шкільної практики, далеко не в кожній школі методична робота проводиться на належному рівні. Тобто, проблема відповідної організації методичної роботи з педагогічними працівниками залишається актуальною і сьогодні.

Мета статті - визначенні змісту і форм методичної роботи у школі для підвищення рівня професіоналізму вчителя.

Виклад основного матеріалу. На основі аналізу опрацьованої науково-педагогічної літератури з організації методичної роботи у школі (І.Жерносек [2], Н. Островерхова [5], Є. Павлютенков [6] і Б. Тевлін [8]), з'ясовано, що методична робота у середній школі є важливою систематичною і системною роботою, спрямованою на підвищення рівня професіоналізму вчителя у міжкурсовий період. Зокрема, Ю. Бабанський визначає її як «цілісна, заснована на досягненнях науки та передового педагогічного